

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนเรียนโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง
2. เพื่อศึกษาเปรียบเทียบสภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียนเมื่อจำแนกตามเพศ ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวกับการเรียนการสอน ครู เพื่อน และสภาพภายในครอบครัว

วิธีดำเนินการวิจัย

กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นนักเรียนชาย และหญิงซึ่งกำลังเรียนอยู่ในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ปีการศึกษา 2536 จำนวน 345 คน เป็นชาย 198 คน และหญิง 147 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือแบบสอบถามสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียน ซึ่งวัดสภาพปัญหาในด้านการปรับตัวของนักเรียน 4 ด้าน คือ

1. การปรับตัวของนักเรียนกับบรรยากาศการเรียนการสอน จำนวน 20 ข้อ
2. การปรับตัวของนักเรียนกับครู จำนวน 27 ข้อ

3. การปรับตัวของนักเรียนกับเพื่อน จำนวน 26 ข้อ
 4. การปรับตัวของนักเรียนกับสภาพภายในครอบครัว จำนวน 27 ข้อ
- เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 อันดับ จำนวน 100 ข้อ และผู้วิจัยได้ทำค่าความเชื่อมั่นสูงพอที่จะนำมาวิจัยครั้งนี้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวจากบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้อำนวยการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง เพื่อขอหนังสือแนะนำตัวต่อหัวหน้าสถานศึกษา
2. ขออนุญาตหัวหน้าสถานศึกษา เพื่อดำเนินการในการหาให้นักเรียนตอบแบบสอบถาม
3. นำแบบสอบถามให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างตอบ
4. ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืน 345 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 วิเคราะห์ค่าคะแนนเฉลี่ยรายข้อของแบบสอบถามสภาพปัญหาในการปรับตัวทั้ง 4 ด้านคือ

- 1.1 การปรับตัวของนักเรียนกับบรรยากาศด้านการเรียนการสอน
- 1.2 การปรับตัวของนักเรียนกับครู
- 1.3 การปรับตัวของนักเรียนกับเพื่อน
- 1.4 การปรับตัวของนักเรียนกับสภาพภายในครอบครัว

ตอนที่ 2 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียนทั้ง 4 ด้านตามตัวแปร ดังนี้

- 2.1 เพศ
- 2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา
- 2.3 ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ผลการวิเคราะห์แบบสอบถามสภาพปัญหาการปรับตัวทั้ง 4 ด้านของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่า ค่าคะแนนเฉลี่ยของคะแนนรวมสภาพปัญหาการปรับตัวทุกด้านเท่ากับ 2.05 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.55 หมายความว่า สภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียนอยู่ในระดับน้อย สภาพปัญหาการปรับตัวลำดับจากมากไปน้อยได้แก่

- อันดับ 1 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน ($\bar{X} = 2.26$)
- อันดับ 2 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อน ($\bar{X} = 2.23$)
- อันดับ 3 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครู ($\bar{X} = 1.88$)
- อันดับ 4 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัว ($\bar{X} = 1.87$)

และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

1.1 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับด้านการเรียนการสอน ค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 2.26 คะแนน และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.53 ซึ่งหมายความว่า สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนจากมากที่สุดสามอันดับแรกได้แก่

อันดับ 1 เสียงของนักเรียนที่ทำกิจกรรมนอกห้องเรียนรวมกันเสมอ ($\bar{X} = 2.98$)

อันดับ 2 อุปกรณ์การเรียนการสอนที่ไม่เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 2.82$)

อันดับ 3 เด็กบางคนชอบก่อวินาศกรรมเพื่อนขณะเรียน ($\bar{X} = 2.70$)

1.2 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครู ค่าเฉลี่ยรวม (\bar{X}) เท่ากับ 1.88 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.66 หมายความว่า สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครูอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครูจาก มากที่สุด สามอันดับแรกได้ดังนี้

อันดับ 1 ครูสอนเร็ว ($\bar{X} = 2.47$)

อันดับ 2 สถานที่พักของครูไม่เป็นสัดส่วนทำให้ไม่กล้าเข้าพบปรึกษา เพราะครูหลายท่านนั่งรวมอยู่ด้วย ($\bar{X} = 2.36$)

อันดับ 3 ครูให้ทำการบ้านหรือแบบฝึกหัดมากเกินไปโดยไม่คำนึงถึงว่านักเรียนจะทำได้หรือไม่

1.3 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อน ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวม สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อนเท่ากับ 2.23 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.69 ซึ่งหมายความว่า สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อนอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อนจากมากที่สุดสามอันดับแรกดังนี้

อันดับ 1 เพื่อนบางคนชอบเอาเปรียบเพื่อนฝูง ($\bar{X} = 2.88$)

อันดับ 2 เพื่อนเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมากกว่าส่วนรวม ($\bar{X} = 2.70$)

อันดับ 3 เพื่อนบางคนชอบทำโวยวายไม่มีเหตุผล ($\bar{X} = 2.58$)

1.4 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัว ค่าเฉลี่ยของคะแนนรวม (\bar{X}) สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัว เท่ากับ 1.87 และมีค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) เท่ากับ 0.63 ซึ่งหมายความว่า สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัวอยู่ในระดับน้อย เรียงลำดับปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัวจากมากที่สุดสามอันดับแรก ดังนี้

อันดับ 1 ขาดการใช้จ่ายเรื่องการเรียนและอุปกรณ์การเรียน ($\bar{X} = 2.50$)

อันดับ 2 ครอบครัวมีปัญหาด้านเศรษฐกิจ เช่นมีเงินพอใช้ถึงสิ้นเดือน ($\bar{X} = 2.48$)

อันดับ 3 พ่อแม่ผู้ปกครองไม่อนุญาตให้ออกนอกบ้าน ($\bar{X} = 2.29$)

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการปรับตัวทั้ง 4 ด้านตามตัวแปร มีดังนี้

2.1 การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการปรับตัวทั้ง 4 ด้านระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย พบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านต่าง ๆ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

2.1.1 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

นักเรียนหญิงกับนักเรียนชายมีการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ในปัญหาหัวข้อย่อยต่อไปนี้

- การลงโทษนักเรียนเพื่อเป็นการประจานมากกว่า เพื่อสอนให้สำนึก
- โรงเรียนให้ทำงานช่วยเหลือโรงเรียนมากจนขาดการเรียน
- โรงเรียนตั้งกฎข้อบังคับมาก จนนักเรียนไม่สามารถปรับตัวได้
- มีการทำการบ้านมากไปจนทำไม่ทัน
- นักเรียนไม่มีอิสระในการพูดและแสดงความคิดเห็น
- โรงเรียนให้ความรู้ทางวิชาการไม่เพียงพอ
- ครูไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรม

และพบว่านักเรียนหญิงกับนักเรียนชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ในปัญหาหัวข้อย่อยต่อไปนี้

- โรงเรียนจัดค่าให้เรียนวิชาการมากไปจนไม่มีเวลาพักผ่อน
- เด็กบางคนชอบก่อความเพื่อนในขณะที่เรียน

2.1.2 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครู

นักเรียนกับนักเรียนชายมีสภาพปัญหาด้านที่เกี่ยวกับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1.3 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อน

นักเรียนหญิงและนักเรียนชาย มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อนไม่แตกต่างกัน และพบว่ามี ความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ

- รู้สึกเขินกระดากเมื่ออยู่ต่อหน้าเพื่อนต่างเพศ
- เพื่อน ๆ ชอบนำไปในทางที่ไม่ดี เช่น อบายมุข การพั่น สู้กับครู หรือสิ่งเสพติด

2.2 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาการปรับตัวทั้ง 4 ด้านระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลาง และนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำได้พบว่า มีสภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และเมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

2.2.1 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน

นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวเกี่ยวกับการเรียนการสอนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และเมื่อทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างกันเป็นรายคู่ ปรากฏว่า

1. นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางกับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำมีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง กับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางกับกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.2 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครูตามระดับผลสัมฤทธิ์

ทางการเรียน

นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครูไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.3 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อน

นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.2.4 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัว

นักเรียนกลุ่มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3 ผลการเปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวทั้ง 4 ด้านของนักเรียนเมื่อ

จำแนกตามฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวระหว่างกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง และฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่ำ ได้พบว่า มีสภาพปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและเมื่อพิจารณาแต่ละด้านปรากฏผลดังนี้

2.3.1 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนตาม

ระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

นักเรียนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.2 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครูตามระดับฐานะทาง

เศรษฐกิจของครอบครัว

นักเรียนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

และเมื่อทำการทดสอบเพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างเป็นรายคู่ ปรากฏว่านักเรียนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวปานกลาง กับกลุ่มนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจระดับต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง

2.3.3 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อนตามระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

นักเรียนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.3.4 สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัวตามระดับฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว

นักเรียนกลุ่มที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

1. จากการศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่าสภาพปัญหาการปรับตัวทั้ง 4 ด้านอยู่ในระดับน้อย สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านต่าง ๆ ลำดับจากมากไปหาน้อยได้แก่

- 1.1. สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอน
- 1.2. สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อน
- 1.3. สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครู
- 1.4. สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัว

จากผลการวิจัยดังกล่าว นักเรียนมีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนน้อย เนื่องจากนักเรียนที่อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นผู้ได้รับประสบการณ์การเรียนการสอนจากครูคนเดิมที่สอนนักเรียนมาตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาจึงทำให้สามารถปรับตัวเข้ากับระบบและวิธีการเรียนการสอนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้ นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษายังได้รับความช่วยเหลือด้านอุปกรณ์การเรียน เช่น สมุด หนังสือเรียน เป็นต้น เป็นการช่วยลดความวิตกกังวลที่ทำให้เกิดปัญหาด้านการเรียนการสอน

สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครู พบว่าอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากว่านักเรียนที่เรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาส่วนใหญ่นั้นเป็นนักเรียนที่เรียนอยู่ในระดับประถมศึกษาในโรงเรียนมาก่อนแล้ว ทำให้นักเรียนได้ผ่านประสบการณ์ด้านการเรียนการสอนจากครูคนเดิม จึงทำให้ครูและนักเรียนต่างก็มีความรู้สึกอบอุ่นต่อกัน และความเข้าใจกันเป็นอย่างดี เพราะเคยอยู่ร่วมกันมานาน พอใจในการอยู่ร่วมกัน ปัญหาด้านการปกครองจึงไม่ค่อยมี ซึ่งจะมีผลต่อการปรับตัวของนักเรียน ทำให้นักเรียนมีสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับครูอยู่ในระดับน้อย

สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อน พบว่า อยู่ในระดับน้อย จากแบบรายงานการติดตามประเมินผลโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี ทำให้ทราบว่า นักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาส่วนใหญ่นั้นเป็นนักเรียนที่มาจากโรงเรียนเดิม และอยู่ในกลุ่มโรงเรียนที่ใกล้เคียงกันในด้านความเป็นเพื่อนนั้นนักเรียนจะมีความคุ้นเคยกัน เนื่องจากว่ามีประสบการณ์ในการอยู่ร่วมกันตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และอีกอย่างหนึ่งนักเรียนจะอยู่ในสังคม และวัฒนธรรมเดียวกัน อยู่ในบ้านเดียวกัน จึงทำให้นักเรียนดังกล่าวเข้าใจซึ่งกันและกัน และอยู่ในสังคมเพื่อนที่อบอุ่น ทำให้อสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับเพื่อนอยู่ในระดับน้อย

สภาพปัญหาการปรับตัวในด้านที่เกี่ยวกับสภาพภายในครอบครัว พบว่าอยู่ในระดับน้อย เนื่องจากว่านักเรียนส่วนใหญ่มากจากพื้นฐานครอบครัวที่เป็นครอบครัวใหญ่ซึ่งเป็นลักษณะ

ครอบครัวไทยในชนบท ความสัมพันธ์ภายในครอบครัวมีความแน่นแฟ้นมีการเอาใจใส่ดูแลซึ่งกันและกันเป็นอย่างดี ทำให้บรรยากาศภายในครอบครัวมีความสุข และราบรื่น จึงมีผลทำให้นักเรียนสภาพปัญหาการปรับตัวอยู่ในระดับน้อย

2. เปรียบเทียบสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนทั้ง 4 ด้านระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชาย ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนทั้ง 4 ด้าน ระหว่างนักเรียนหญิงและนักเรียนชายมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 1 ที่ว่านักเรียนหญิงและนักเรียนชายจะมีสภาพปัญหาในการปรับตัวด้านต่าง ๆ แตกต่างกัน และพบว่า นักเรียนหญิงมีสภาพปัญหาในการปรับตัวมากกว่านักเรียนชาย ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของแมนกัสและวูดเวอร์ค (Oberteuffer. 1954 : 292 ; cited Mangus and Woodward. 1949 : 157) ซึ่งพบว่า เด็กชายมีความแตกต่างจากเด็กหญิงในด้านความคงที่ของอารมณ์ และคาเพลน (Kaplan. 1959 : 293) พบว่าเด็กหญิงมีปัญหาคับข้องใจและการปรับตัวมากกว่าเด็กชาย เนื่องจากเด็กหญิงได้รับการปกป้องมาก แต่มีอิสระน้อยกว่าเด็กชายต้องทำตามความต้องการของพ่อแม่อย่างใกล้ชิด จึงทำให้เกิดความคับข้องใจและแสดงออกในด้านปัญหาการปรับตัวไม่ได้ซึ่งสอดคล้องกับ พวงสร้อย วรรณ (2522 : 82) ได้วิจัยพบว่า นักเรียนชายและนักเรียนหญิงมีสภาพปัญหาในการปรับตัวแตกต่างกัน โดยนักเรียนหญิงมีสภาพปัญหาในการปรับตัวมากกว่านักเรียนชายในการปรับตัวกับเพื่อนและกับสภาพภายในครอบครัว

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล การเปรียบเทียบสภาพปัญหาการปรับตัวระหว่างนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงปานกลาง และต่ำ มีสภาพปัญหาการปรับตัวโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติซึ่งหมายความว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่มีผลต่อสภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียน เหตุที่นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำมีสภาพปัญหาการปรับตัวโดยส่วนรวมไม่แตกต่างกันนั้นอาจเป็นเพราะว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปางนั้น เป็นนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาซึ่งมีสภาพปัญหาในด้านต่าง ๆ ที่จะสนับสนุนในการเรียนให้

สัมฤทธิ์ผลมากนัก จากการรายงานของครูผู้สอนในโรงเรียนจะทำให้ทราบว่า นักเรียนกลุ่มดังกล่าวมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันมาโดยตลอดตั้งแต่ระดับประถมศึกษา และมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันไม่มาก และนักเรียนส่วนใหญ่จะทิ้งผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนอยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนี้ในด้านหลักสูตรของชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษามุ่งเน้นทางด้านวิชาที่มากกว่าวิชาสามัญ และเน้นทางด้านฝีมือมากกว่า ซึ่งอาศัยทักษะทางฝีมือส่วนใหญ่ ทำให้นักเรียนลดความวิตกกังวลที่จะก่อให้เกิดสภาพปัญหาการปรับตัวในด้านการเรียนการสอน ส่วนครูผู้สอนได้รู้ภูมิหลังของนักเรียนเป็นอย่างดีที่สามารถที่จะปรับตัวและวิธีการสอนให้นักเรียนได้เข้าใจซึ่งกันและกัน รวมไปถึงเพื่อนร่วมชั้นส่วนใหญ่ได้ร่วมเรียนกันมาตั้งแต่ระดับประถมศึกษา ทำให้มีสัมพันธภาพที่ดีต่อกันโดยตลอด และต่างก็รู้ความสามารถของตนเองและผู้อื่น ในด้านผู้ปกครองได้สนับสนุนให้นักเรียนได้เรียนต่อระดับ ม.1 ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาเพราะได้รับทราบว่านักเรียนที่เข้าเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จะได้รับความช่วยเหลือสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ความคาดหวังที่จะให้นักเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นฝีมือมากขึ้น จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง ปานกลาง และต่ำมีสภาพปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

4. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบสภาพปัญหาการปรับตัวระหว่างนักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน พบว่า นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ปานกลาง และต่ำมีสภาพปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งหมายความว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวไม่มีผลต่อสภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียน เหตุที่นักเรียนมีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวสูง ปานกลาง และต่ำมีสภาพปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกันนั้น อาจเนื่องมาจากผู้วิจัยได้นำเกณฑ์รายได้ของผู้ปกครองตามรายงานของสำนักงานสถิติแห่งชาติมาเป็นเกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มระดับเศรษฐกิจของนักเรียนทั้ง 3 กลุ่ม ซึ่งอาจจะไม่ได้เป็นการแบ่งกลุ่มที่แตกต่างกันอย่างแท้จริงเป็นที่

ทราบกันอยู่แล้วว่า นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา เป็นนักเรียนที่ด้อยโอกาสทางการศึกษาซึ่งเป็นนักเรียนที่เกือบจะไม่มีโอกาสได้เข้าศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนมัธยมทั่วไป จากเหตุผลหนึ่งคือผู้ปกครองมีฐานะยากจนอาศัยอยู่ในชนบทมีการประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ แม้ผู้วิจัยจะได้แบ่งกลุ่มนักเรียนตามระดับฐานะทางเศรษฐกิจเป็น 3 กลุ่มก็ตาม แต่สภาพความเป็นอยู่ก็ไม่ได้แตกต่างกัน และมีภูมิหลังคล้าย ๆ กัน อีกประการหนึ่งนักเรียนยังได้รับการสนับสนุนด้านวัสดุอุปกรณ์การเรียน รวมทั้งได้รับการสนับสนุนทางด้านทุนการศึกษา และอาหารกลางวันทางด้านผู้ปกครองของนักเรียนเองยังได้รับการยกเว้นโดยไม่ต้องเสียค่าเงินบำรุงการศึกษา และลดค่าใช้จ่ายในเรื่องค่าหนังสือเรียน อุปกรณ์และกิจกรรมต่าง ๆ ดังนั้นปัญหาทางด้านเศรษฐกิจของผู้ปกครองที่จะรับผิดชอบก็ลดน้อยลง จากเหตุผลดังกล่าว จึงทำให้นักเรียนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวแตกต่างกัน จึงมีสภาพปัญหาการปรับตัวไม่แตกต่างกัน

๗. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาสภาพปัญหาการปรับตัวของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลำปาง ทั้งนี้เพื่อนำมาเป็นแนวทางให้ครู สถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาได้เข้าใจถึงสภาพปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ควรได้ปฏิบัติดังนี้

1. โรงเรียนควรจัดทำมีบริการแนะแนวด้านต่าง ๆ เพื่อช่วยนักเรียนที่มีปัญหา และครูจะได้ทราบปัญหาของนักเรียน สามารถช่วยเหลือนักเรียนแก้ไขปัญหาคิดดียิ่งขึ้น
2. โรงเรียนควรมีการนิเทศ ติดตามผลพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ของครู เพื่อหาแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง ให้มีความเหมาะสมกับความเป็นครูในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น

3. เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงความคิดเห็นโดยอิสระ เพื่อนำมาปรับปรุงด้านการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายยิ่งขึ้น

4. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร เพื่อที่ครู นักเรียนรวมทั้งผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องโดยตรง ตลอดจนถึงผู้ปกครอง เพื่อเกิดความใกล้ชิดและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

5. ครูผู้สอนควรสอกลองดูแลนักเรียนให้ทั่วถึงในระหว่างการสอน เพราะว่าอาจมีนักเรียนส่วนหนึ่งที่เรียนไม่ทัน หรือไม่เข้าใจ พยายามหาทางออกโดยการแสดงพฤติกรรมรบกวนเพื่อน เพื่อเรียกร้องความสนใจจากผู้อื่น

๘ ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเรื่องสภาพปัญหาในการปรับตัวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ทุกสังกัด เพื่อเป็นการเปรียบเทียบสภาพปัญหาของนักเรียนให้กว้างขวางยิ่งขึ้น

2. ควรมีการวิจัยในลักษณะเดียวกันนี้กับโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดอื่น ๆ เพื่อเป็นการหาแนวทางการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

3. ควรจะได้ศึกษาตัวแปรการปรับตัวกับตัวแปรอื่น ๆ เช่น ระดับชั้นเรียน อายุ การศึกษาของบิดามารดา อาชีพของผู้ปกครอง เพื่อประกอบการเปรียบเทียบการปรับตัวของนักเรียน เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพปัญหาในการปรับตัวได้ดียิ่งขึ้น